

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ
Кафедра сценічного мистецтва і культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Інституту культури і креативних індустрій

Лідія МАКАРЕНКО

10 жовтня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Навчальної дисципліни Музейна справа та колекціонування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 034 Культурологія

Освітня програма Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів

КИЇВ, 2024

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: канд.іст.наук, доцент кафедри сценічного мистецтва
і культури Владислав БЕРКОВСЬКИЙ

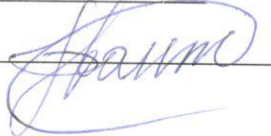
Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри сценічного мистецтва і культури

Протокол від « 10 » листопада 2024 року № 3

Завідувач кафедри Віра БУРНАЗОВА

Схвалено Вченою Радою Інституту культури і креативних індустрій

Протокол від « 14 » листопада 2024 року № 5

Директор інституту Лідія МАКАРЕНКО

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни
		денна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>034 Культурологія</u> Освітня програма «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів» Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	обов'язкова
Змістові модулі – 2		Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 180		4-й
		Семестр
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 72 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 108		7, 8-й
		Лекції
		24 год.
		Практичні
		48 год.
		Самостійна робота
	108 год.	
	Вид підсумкового контролю: 7 семестр – екзамен 8 семестр - екзамен	

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Вступ до музейної справи та колекціонування.

Змістовий модуль 2. Теорія та практика музейної справи.

Мета курсу полягає у формуванні у здобувача вищої освіти сучасного розуміння та орієнтування в системі спеціальних знань музейної галузі та галузі колекціонування, набуття уніфіковано-орієнтованих поглядів на походження, формування та еволюцію музейної справи та колекціонування, їх роль в системі збереження національної та світової культурної спадщини, оволодіння компетентностями необхідними для роботи з управлінської документацією музеїв.

Результати навчання відображаються у підготовці фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у сфері музейної справи, що передбачає застосування теорій і методів музеезнавства, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Зокрема, за результатами вивчення даної дисципліни у здобувача вищої освіти буде сформовано комплекс загальних та фахових компетентностей. Зокрема, наступні загальні компетентності:

- ЗКЗ Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК12 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та

форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

- ФК2 Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах.
- ФК3 Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.
- ФК4 Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо)
- ФК9 Здатність оцінювати матеріальну, історичну та візуальну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.
- ФК10 Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.
- ФК11 Здатність організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

Програмні результати навчання відповідно до ОПП «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів» спрямовані на формування у здобувача вищої освіти компетентностей

- ПРН 7 Демонструвати знання художніх стилів та шедеврів світової та української культур. Виявляти специфіку різних видів мистецтв.
- ПРН 8 Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження в музейній сфері.
- ПРН 11 Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.
- ПРН 18 Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): авторське право та інтелектуальна власність, прикладна культурологія, менеджмент в соціокультурній сфері.

Види навчальних занять: лекція, практичне, консультація, самостійна робота.

Методи навчання: словесний (фонетичний), пояснювально-демонстраційний, репродуктивний, дослідницький, метод проблемного викладання.

Методи контролю: усний (виступи на семінарських заняттях, усне опитування), письмовий (контрольні роботи, наочні презентації, творчі есе), тестовий.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр 7), екзамен (семестр 8).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, питання для поточного і підсумкового контролю, комплекти тестових завдань для модульного та підсумкового контролів.

Мова навчання: державна (українська)

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 7

Змістовий модуль 1.

ВСТУП ДО МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ І КОЛЕКЦІОНУВАННЯ

Тема 1. Музейна справа як наукова система і навчальна дисципліна. Понятійний апарат музеєзнавства.

Об'єкт, предмет та структура музейної справи та колекціонування. Поняття та визначення музеїв. Основні функції музеїв.

Тема 2. Історія музеєзнавства як науки.

Формування музеїв в античну добу. Колекціонування доби Середньовіччя. Музеї епохи Відродження та Просвітництва. Музейна справа XIX ст. Основні тенденції розвитку музеїв у XX ст. Музеї постмодерну – музейна думка XXI ст.

Тема 3. Класифікація і типологія музеїв.

Класифікація музеїв за адміністративно-територіальною, фінансовою та управлінською ознаками. Музеї загальнодержавного, обласного, районного та місцевого (міських, селищних) підпорядкування. Класифікація музеїв за формою власності. Типи і профілі музеїв. Специфіка їх комплектування.

Тема 4. Колекціонування

Психологія колекціонування. Впорядкування та класифікація колекцій. Арт-ринок.

Тема 5. Система управління музейною справою в Україні.

Державні та приватні музеї та їх характерні особливості. Моделі управління музейними організаціями (буколістична, рекламна, змішана, планова). Напрямки управлінської діяльності: планування та його механізми; організація та її механізми; керівництво та його механізми; контроль.

Тема 6. Нормативно-правове регулювання музейної справи та колекціонування.

Правові підстави діяльності українських музеїв. Уніфіковані та диференційовані НПА. Підзаконні акти (накази центральних органів виконавчої влади щодо діяльності музеїв та збереження культурної спадщини). Міжнародні договори та пакти.

СЕМЕСТР 8

Змістовий модуль 2.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ

Тема 7. Основи фондової роботи музеїв. Комплектування фондів.

Діяльність фондово-закупівельної комісії. Робота з потенційними джерелами комплектування фондів музею. Виявлення та прийняття на зберігання пам'яток

Тема 8. Основи фондової роботи музеїв. Зберігання фондів.

Облік та зберігання музейного фонду. Поняття «одиниця зберігання». Фондосховище та його обладнання. Температурно-вологісний та світловий режим зберігання.

Тема 9. Основи консерваційно-реставраційної роботи в музеях.

Основні принципи консерваційно-реставраційної роботи. Специфіка реставрації експонатів на різних носіях.

Тема 10. Експозиційно-виставкова робота музеїв.

Організація виставкових заходів в музеї. Поняття та основні принципи музейної експозиції. Поняття музейного поясу. Класифікація музейних предметів в експозиції. Принципи світла та кольору в експозиції.

Тема 11. Використання ІТ-технологій в музейній справі.

Поняття «віртуальний музей», «веб-сайт». Основні принципи діджиталізації фондів. Основні ІТ-програми з обліку та інвентаризації фондів. 3-D моделювання в виставковій діяльності. Впровадження систем електронного документообігу в музеях. СЕД АСКОД.

Тема 12. Екскурсійна та маркетингова робота в музеях

Поняття та сутність музейного маркетингу. Бренд музею. Маркетингова стратегія музею. Методика побудови і проведення екскурсії. Робота з дослідником та відвідувачем. Форми просвітницької діяльності музею.

Тема 13. Проектна та фандрайзингова діяльність в музеях.

Основні принципи проектної діяльності. Класифікація проектів. Базові тенденції фандрайзингу. Музейні стейкхолдери та донори. SWOT-аналіз. Основні грантові організації України та Європи.

Тема 14. Переміщення та вивезення, реституція культурних цінностей.

Основні завдання контролю за переміщенням та вивезенням культурних цінностей. Поняття «експертиза цінності культурних предметів», «реституція». Охорона культурних цінностей в умовах війни.

Тема 15. Проблеми та перспективи музейної справи в світі та в Україні в XXI сторіччі.

Музей як освітньо-культурний хаб. Тенденції функціонування музеїв. Музейний простір та його пристосування. Дизайн сучасного музею.

4 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Денна форма здобуття вищої освіти						
	усього	у тому числі:					
		л	пр	лаб	сем	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
Освітній компонент 1							
Семестр 7							
Змістовий модуль 1.							
ВСТУП ДО МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ І КОЛЕКЦІОНУВАННЯ							
Тема 1. Музейна справа як наукова система і навчальна дисципліна. Понятійний апарат музеєзнавства.		2	4				8
Тема 2. Історія музеєзнавства як науки		2	4				8
Тема 3. Класифікація і типологія музеїв		2	4				8
Тема 4. Колекціонування		2	4				8
Тема 5. Система управління музейною справою в Україні		2	4				8
Тема 6. Нормативно-правове регулювання музейної справи та колекціонування		2	4				8
Разом за змістовим модулем 1		12	24				48
Семестр 8							
Змістовий модуль 2.							
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ							
Тема 7. Основи фондової роботи музеїв. Комплектування фондів.		2	2				8
Тема 8. Основи фондової роботи музеїв. Зберігання фондів.		2	2				8
Тема 9. Основи консерваційно-реставраційної роботи в музеях		2	2				8
Тема 10. Експозиційно-виставкова робота музеїв		2	2				8
Тема 11. Використання ІТ-технологій в музейній справі		2	2				8
Тема 12. Екскурсійна та маркетингова робота в музеях		2	2				8
Тема 13. Проектна та фандрайзингова діяльність в музеях		2	2				8
Тема 14. Переміщення та вивезення, реституція культурних цінностей.		2	2				8
Тема 15. Проблеми та перспективи музейної справи в світі та в Україні в ХХІ сторіччі		2	2				8
Разом за змістовим модулем 2		18	18				72
Всього годин за модулем 1							
Всього годин за дисципліною	180	30	42				108

5 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Семестр 7. Змістовий модуль 1. Вступ до музейної справи і колекціонування		
1	Тема 1. Музейна справа як наукова система і навчальна дисципліна. Понятійний апарат музеєзнавства.	4
2	Тема 2. Історія музеєзнавства як науки	4
3	Тема 3. Класифікація і типологія музеїв	4
4	Тема 4. Колекціонування	4
5	Тема 5. Система управління музейною справою в Україні	4
6	Тема 6. Нормативно-правове регулювання музейної справи та колекціонування	4
Семестр 8. Змістовий модуль 2. Теорія та практика музейної справи.		
7	Тема 7. Основи фондової роботи музеїв. Комплектування музеїв.	2
8	Тема 8. Основи фондової роботи музеїв. Зберігання фондів.	2
9	Тема 9. Основи консерваційно-реставраційної роботи в музеях.	2
10	Тема 10. Експозиційно-виставкова робота музеїв.	2
11	Тема 11. Використання ІТ-технологій в музейній справі.	2
12	Тема 12. Екскурсійна та маркетингова робота в музеях	2
13	Тема 13. Проектна та фандрайзингова діяльність в музеях.	2
14	Тема 14. Переміщення та вивезення культурних цінностей.	2
15	Тема 15. Проблеми та перспективи музейної справи в світі та в Україні в ХХІ сторіччі.	2
Всього		42

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до практичних робіт	
2	Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях: Роль музеїв в збереженні та популяризації культурної спадщини. Основні періоди передісторії музеїв Державні музеї. Громадські музеї. Приватні колекції, що мають музейне значення. Музеї історичні, художні, мистецькі, літературні, архітектурні, природничі, технічні. Галузеві музеї. Типи колекціонування.	
3	Підготовка до всіх видів контролю	
4	Індивідуальні завдання, есе, презентації, реферати та ін.	
Всього		108

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Розподіл балів для екзамену

7 семестр

Поточне оцінювання та самостійна робота	МК	Екзамен	Сума
---	----	---------	------

T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	10	10	20	10	20	10	10	100

8 семестр

Поточне оцінювання та самостійна робота									МК	Екзамен	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15			
10	10	5	10	10	10	10	10	5	10	10	100

Розподіл балів з дисципліни

7 семестр

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виступ на практичному занятті	5	5	5	10	5	10	40
Презентації	5	5	5	10	5	10	40
Модульний контроль	10						10
Екзамен	10						10
Всього з дисципліни							100

8 семестр

Види робіт, що оцінюються в балах	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	Усього
Виступ на практичному занятті	5	5	5	5	5	5	5	5	5	45
Презентації	5	5	-	5	5	5	5	5	-	35
Модульний контроль	10									10
Екзамен	10									10
Всього з дисципліни										100

Критерії оцінювання виступів на практичних заняттях

Виступи на практичних заняттях оцінюються за параметрами розкриття повноти окреслення поставленого питання, логіки у відповіді, участі у загальній дискусії, виконанні ситуаційної задачі:

- вірно та вичерпно відповідає на питання, бере активну участь у загальній дискусії, правильно та аргументовано розв'язує ситуаційну задачу – 5 бали;
- в цілому вірно однак не достатньо вичерпно відповідає на поставлені запитання, бере участь у дискусії, з невеликим помилками та не достатньо аргументовано розв'язує ситуаційну задачу, помиляється у використанні понятійного апарату – 4 бали;
- не повністю розкриває питання, бере участі у дискусії, частково розв'язує ситуаційну задачу – 3 бал,
- майже не розкриває суті поставленого питання, не бере участі у дискусії, поверхнево розв'язує задачу – 2 бали.
- зовсім не розкриває суті поставленого питання та не бере участі у дискусії, не розв'язує задачу – 1 бал.
- не відповідає на поставлені питання, не бере участі в дискусії, не розв'язує задачу – 0 балів.

Критерії оцінювання презентації

Критерії оцінювання презентації (з максимальною кількістю балів за відмінне виконання – 5 балів):

- творчий підхід, достатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, дотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, дотримання мовних норм у тексті – 5 балів;
- достатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, дотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, дотримання мовних норм у тексті – 4 бали;
- недостатня інформативність підбраного матеріалу, відповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, естетичне оформлення, незначне недотримання мовних норм у тексті – 3 бали;
- недостатня інформативність підбраного матеріалу, невідповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, недостатньо естетичне оформлення, значне недотримання мовних норм у тексті – 2 бали;
- малоінформативність підбраного матеріалу, невідповідність слайдів текстовому опису, недотримання визначеного обсягу, читабельність, недостатньо естетичне оформлення, значне недотримання мовних норм у тексті – 1 бал;
- завдання не виконано – 0 балів.

Критерії оцінювання екзамену

10 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

9 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, здійснює аналіз та робить висновки.

8 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

7 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі неточності та незначні помилки.

6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу.

5 балів – студент відтворює навчальний матеріал, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

4 бали – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово викладає окремі питання курсу, не розкриває зміст теоретичних питань.

3 бали – студент не в змозі викласти зміст більшості питань теми, курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки.

0–2 бали – студент не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

9.1 Політика щодо організації аудиторних та поза аудиторних занять:

9.1.1. Студент повинен відвідувати всі види занять з дисципліни (лекції, семінари).

9.1.2. Студент повинен дотримуватися правил відвідування занять в КНУТД, етики поведінки (не запізнюватися на заняття, не заважати викладачеві та іншим студентам на заняттях, вимикати на занятті мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої або перевести їх у беззвучний режим).

9.1.3. Студенти мають право робити аудіо запис лекції та семінарського заняття лише за письмовим погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис лекції чи семінарського заняття на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.

9.1.4. При виявленні плагіату виконані роботи (завдання) не враховуються.

9.1.5. Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожен запланований вид роботи та модульний контроль.

9.2 Політика щодо дедлайнів та перескладання

9.2.1. Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій, який затверджений на кафедрі ФК. В разі несвоєчасного виконання робіт бали за виконані завдання знижуються.

9.2.2. Отримання оцінки з дисципліни можливе за умови виконання студентом всіх видів завдань до кожної теми курсу.

9.2.3. Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі з поважних причин: лікарняний, академічна мобільність.

9.3 Політика щодо академічної доброчесності:

9.3.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: – самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; – посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; – дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; – надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

9.3.2. У разі виявлення списування чи плагіату при виконанні завдання (роботи), студент отримує незадовільну оцінку.

9.4 Політика щодо мобільності:

9.4.1. Результати навчання, отримані у неформальній освіті оцінюються у 5 балів.

9.5 Оскарження оцінювання студентів можливе в таких випадках:

- під час проведення семінарських занять;
- під час виконання СРС, контрольних робіт та інших письмових робіт;
- під час модульного та підсумкового контролю, якщо в тестах виявлено помилки та неточності;
- під час екзамену.

9.5.1. Після виставлення викладачем оцінки за відповідь студента на семінарському занятті, за контрольні заходи, модульний та підсумковий контроль в електронному журналі, студент має право протягом 24 годин звернутися до викладача з письмовою заявою щодо оскарження оцінок. Після отримання письмової заяви, викладач не пізніше ніж 48 годин має дати письмову відповідь на заяву студента.

9.5.2. Для оскарження отриманої оцінки на екзамені студент звертається з письмовою заявою до декана та завідувача профільної кафедри

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавство

1. Конституція України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>)
2. Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI «Про культуру» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>)
3. Закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР «Про музеї та музейну справу» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>)
4. Закон України від 21.09.1999 № 1068-XIV «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text>)
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.2000 № 1147 «Про затвердження Положення про Музейний фонд України» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text>)
6. Наказ Міністерства культури України від 21.03.2016 № 144 «Про затвердження Положення про фондово-закупівельну комісію музею» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0533-16#Text>)
7. Наказ Міністерства культури України від 21.07.2016 № 580 «Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text>)
8. Наказ Міністерства культури і мистецтв України від 25.10.2001 № 653 «Про затвердження Порядку занесення унікальних пам'яток Музейного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0144-02#Text>)
9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.10.2014 № 1195 «Про затвердження Положення про музеї при дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-14#Text>)

Основна

1. Белікова М.В. Сучасні тенденції музейного менеджменту в Україні // Глобальні та національні проблеми економіки. Вип.17. – Миколаїв, 2017. – С.201-206.
2. Боднарчук, Ю. Ю. Музеєзнавство: курс лекцій. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 228 с.
3. Бондарець О.В. Структура музеєзнавства: актуальні проблеми розвитку науки // Наукові записки НаУКМА. Теорія та історія культури. – К., 2017. – Т. 191. – С. 72-78
4. Бойко-Гагарін А. С. Музейний маркетинг: методичний посібник. – К., Видавництво: «НАККІМ». 2016. – 68 с.
5. Бойко-Гагарін А. Музей, що заробляє. Manual для маркетолога. – Київ: Логос, 2020. – 196 с.
6. Вайдах ер Фрідріх. Загальна музеєлогія: Посібник. – Львів: «Літопис», 2015. – 532 с.
7. Гайда Л. А. Музей у навчальному закладі. – К. : Шкільний світ, 2009. – 128 с.
8. Гайдай О. М. Музеєзнавство: навч. посіб. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 212 с.
9. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. – К.: Вид-во: Центр навчальної літератури, 2017. – 178 с.
10. Горішевський П., Ковалів М., Мельник В., Оришко С. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: навч.посіб. – Івано-Франківськ: Плай, 2005. – 400 с.
11. Гураль Р.І. Основні напрямки розвитку інформаційної структури музеїв // Роль музеїв у культурному просторі України і світу. – Вип. 16. – Дніпропетровськ, 2014. – С. 582–586
12. Збереження музейних, архівних, бібліотечних і наукових колекцій в умовах війни. Біла книга. – К., 2024. – 64 с.
13. Консервація і реставрація об'єктів культурної спадщини /за ред. І. Прокопенко. – Київ: Саміт-книга, 2022. – 434 с.
14. Кот Сергій. Повернення і реституція культурних цінностей у політичному та культурному житті України (XX — поч. XXI ст.): монографія. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. – 1020 с.
15. Котлер Н. Музейний маркетинг і стратегія: формування місії, залучення публіки, збільшення доходів і ресурсів. – К. : ВД «Стилос», 2010. – 528 с.

16. Кушнір В. Айдентика українських музеїв у візуальному просторі сучасного музейництва // Народознавчі зошити. – 2024. – № 3 (177). – С.605-616
17. Музеєзнавство: словник базових термінів. – К.: Фенікс, 2013. – 152 с.
18. Овчарова О., Явушева-Омелянець Р., Сургай Л. Словник-довідник музейного працівника. – Київ, 2013. – 462 с.
19. Отземко О.В. Музейний предмет: еволюція термінології // Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу, наукових працівників і здобувачів наукового ступеня за підсумками науково-дослідної роботи за період 2019–2020 рр. (квітень–травень 2021 р.) [Донецький національний університет імені Василя Стуса]. – Вінниця, 2021. – С.23-24.
20. Платонов Б.О. Колекціонування культурних цінностей: курс лекцій. – К.: НАКККиМ, 2016. – 108 с.
21. Реекспозиція музеїв та музейних кімнат закладів освіти: методичні рекомендації / укладачі: Колісниченко С., Кравченко О., Бикова О. – Кропивницький, 2021. – 32 с.
22. Руденко С. Б. Вікі-музей // Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності: зб. наук. праць Міжнародної науково-практичної конференції, 6–7 червня 2017 р., м. Київ. – Київ, 2017. – С. 263–268
23. Руденко С. Б. Музей як технологія. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 436 с.
24. Рутинський, М. Й. Музеєзнавство: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 428 с .
25. Рябчикова Ф. Д. Особливі ознаки чи музейна цінність? Аналіз правових дефініцій термінів «музейний предмет» та «предмет музейного значення» // Пам'ятки: археографічний щорічник. – Київ, 2015. – Т. 15/16. – С. 202–212.
26. Рябчикова Ф. Д. Природничі предмети у музеях: музеологічний аналіз правових дефініцій // Вісник Національного науково-природничого музею = Proceedings of the National Museum of Natural History. – Київ, 2016. – № 14. – С. 13–22.
27. Смаглій К.В. Європейський досвід реформування музейної сфери: уроки для України // Будуємо нову Україну: зб. конф. (26–27 435 лист. 2014 р., м. Київ) / упоряд. Ярошенко Т.О. – К.: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2015 – С.138-154.
28. Тандон А. Спадщина у небезпеці. Екстрена евакуація культурних цінностей / Пер. з англ. І. Пошивайла. – Київ: Національний музей Революції Гідності, 2022. – 56 с.
29. Терський С., Савченко О. Історія музейної справи та охорони культурної спадщини в Україні. Навчальний посібник. – Львів, 2020. – 237 с.
30. Тобелем Ж-М. Нова епоха музеїв. Культурні установи перед викликом менеджменту. – Київ, Видавець Чередниченко, 2018. – 320 с.

Додаткова.

1. Шепетівський окружний музей у Славуті (1926 – 1935). Збірник документів та матеріалів / упорядкування, передмова та коментарі В. Г. Берковського. – Київ-Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2020. – 396 с.
2. Роль музеїв у культурному просторі України й світу: стан, проблеми, перспективи розвитку музейної галузі. (Зб. матер. загальноукр. наук. конф. з проблем музеєзнавства, присвяченої 160-річчю заснування Дніпропетровського історичного музею ім. Д.І.Яворницького). – Вип.11. – Д., 2009.
3. Мілашовська О., Хаустова К. Особливості менеджменту в музейній справі // Економічний простір. – 2022. – № 180. – С. 144–147
4. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Експозиційно-виставковий дизайн» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 022 – Дизайн) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: С. В. Вергунов, В. А. Голіус, К. С. Шевченко. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 23 с.